

Takke-takken!

Tuinafval is helemaal geen afval! Zie hier wat je allemaal kunt doen met bijvoorbeeld gesnoeide takken. Hakselen is prima natuurlijk, maar een takkenril is ook héééél natuurlijk.

TEKST: ERIK HOOIJBERG

FOTO'S: ZOOGDIERENWERK GROEP.BE, GROENETENEN.NL, WILDPLUKKER.NL, HETZONNEVELD.NL, MOESTUINMAN.NL, ZOOGDIERVERENIGING.NL, BEESIES.NL, MUSSENWERK GROEP.BE

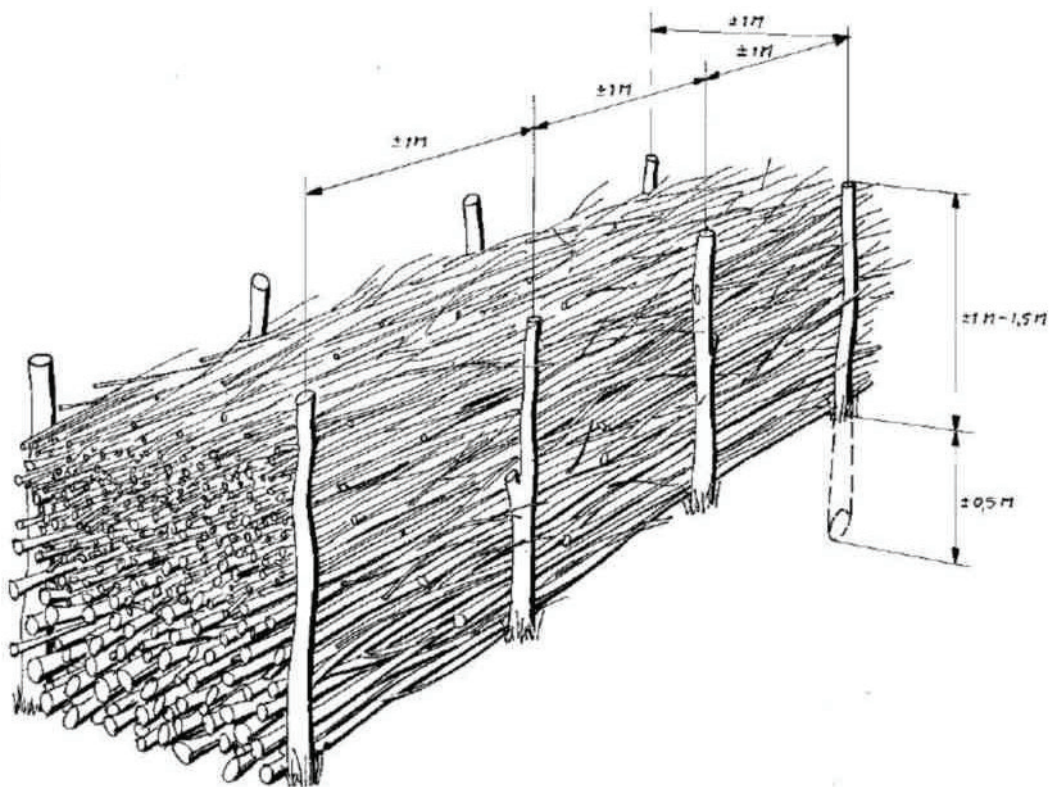
Een tuin levert veel overvloedig natuurlijk materiaal: afgemaaid gras, afgevallen bladeren, onkruid en takken van bomen en struiken. Veel van dat materiaal hoeft je niet af te voeren; het kan een herbestemming vinden op de eigen tuin. Dat scheelt een hoop gesleep en het draagt bij aan de kringloop van organisch materiaal. Met de storm van eind oktober in het achterhoofd, besteed ik in dit artikel aandacht aan het maken van een takkenril. Een takkenril is een soort wal van boomstammetjes en takken. Voor een beetje takkenril heb je een behoorlijke bos hout nodig. Die kun je natuurlijk in de loop der jaren sparen door te snoeien. Maar dankzij de storm van eind oktober zal het op Ons Buiten nu zeker niet ontbreken aan geschikte takken voor het

maken van een knappe takkenril. Lopend over ons tuinpark was me al eerder opgevallen dat er meerdere tuinders zijn die op die manier schuilgelegenheid bieden aan zangvogeltjes en kleine zoogdieren. In het Vondelpark, waar ik dagelijks doorheen fiets, zie je ze ook steeds meer.

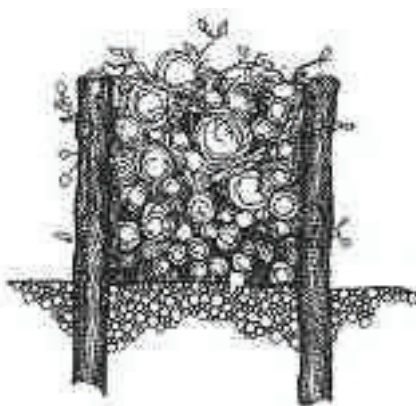
Bouwplaats gezocht

Hoe bouw je nu zo'n takkenril op en wat kun je daar het beste voor gebruiken? Allereerst de plek. Op een zonnige warme plek is de

takkenril vooral heel leuk voor insecten. Vooral als je er bloeiende klimmers overheen laat groeien. Op een schaduwplek blijft de ril lekker koel. Ik weet niet goed waar broedende zangvogels de voorkeur aan geven. Rust en een vrije uitvliegmogelijkheid lijken mij heel belangrijk, warmte of koelte maakt misschien wat minder uit. Een takkenril moet vooral niet te smal zijn. Denk daarom van tevoren goed na over de plaats van de takkenril op de tuin. Heb je een plek gevonden, dan is

het zaak om op regelmatige afstand palen in de grond te zetten, in twee rijen parallel aan elkaar. Gebruik hiervoor geen geïmpregneerd hout, maar kies voor overtollige dikke takken of dunere stammetjes van je snoei-activiteiten. Wel even schillen van tevoren, anders ben je feitelijk bezig met het planten van nieuwe bomen... Tussen de palen stapel je stammetjes van verschillende dikte, afwisselend in de lengte en in de breedte van je ril. Houd wat gaten open, en vul deze met bladeren voor egels en andere kleine zoogdieren. En dan maar opvullen met takken van wilgen, berken, elzen, kastanjes, hazelaars. Vooral takken van loofbomen dus. Die vergaan op den duur en ze vormen een mooie standplaats voor zwammen en hout etende insecten, die weer een voedselbron zijn voor insecteneters. Coniferentakken zijn minder geschikt. Die kun je beter afvoeren of (laten) hakselen. Takken van coniferen verkleuren namelijk en vergaan zeer traag. Maar gezien

de aantallen die onlangs tegen de vlakte zijn gegaan, kun je dit materiaal misschien in het binnenste van de takkenril aanbrengen en er loofhouttakken om en overheen leggen.

Broeden en wonen

Om inwoning te krijgen, moet de takkenril tamelijk compact en tegelijkertijd ook open zijn. Compact genoeg om ongewenste vreetzakken zoals katten en andere rovers op afstand te houden, maar ook weer open genoeg om merels, heggemussen en winterkoninkjes schuilgelegenheid en broedruimte te geven. Groene

klimmers op de ril doen ook wonderen in dit verband. Denk eens aan bramen, kamperfoelie, klimop, maar ook aan Oost-Indische kers of pompoenen. Klimmers zorgen ook nog eens voor nectar voor bijen, zweefvliegen en vlinders. Dat het goed kan gaan met een takkenril, laat het volgende voorbeeld zien. Op het nieuwe verhoogde gedeelte van het tuinpark was een openbaar gelegen takkenril die een mooi onderdak bood aan een gezellige egelfamilie. Egels houden enorm van slakken en kevers en ze doen zich ook nog wel eens te goed aan een nest muizen of jonge ratten. Melk vinden ze ook lekker, maar daarvan moeten ze met samengeknepen billen hard hollend naar de poepdoos. Ze kunnen er zelfs dood van gaan! Egels houden ook van wat ruimte onder in de takkenril. Met brede, wat dikkere stammetjes onderin kun je allerlei schuilplaatsen voor ze maken. Een paar emmers bladeren onderin tussen de stammetjes doet wonderen. Dat het fout kan gaan met zo'n openbare takkenril, zit in hetzelfde voorbeeld. De takkenril waar ik het net over had, is inmiddels weer geruimd omdat hij in gebruik was genomen door mensen die op een eenvoudige manier van hun tuinafval af wilden. Dat is jammer en niet echt nodig. Veel natuurlijk tuinmateriaal kan heel goed gecomposteerd worden op de eigen tuin, waarover de volgende keer meer.

Heb je suggesties of vragen? Spreek me gerust aan of stuur een e-mailtje: groen@ons-buiten.nl